

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 .
Helyben háshoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 .
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hó 25-én
Első napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség káriratok visszaszedésére
vagy megőrzésére nem vállal kötelet.

Hirdetések és hírdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 27.

Az iparosok követelése.

Ha száz értelmes kézműiparost megkérdezzük, hogy mi javíthat általában a magyar ipar, különösen pedig a saját mestersége sorsán, akkor a száz közül kilencven biztosan azt fogja válaszolni: a külön vámterület és jó ipartörvény.

Erre pedig a hivatalos közgazdaságnak és szociálpolitikusoknak, kevés kivétellel, az a stereotyp mondanivalójuk, hogy éppen a kézművesség mindkét tekintetben erős illúziókban ringatózik. Mert szerintük a vámsorompók számos ipartermékre nézve meg fogják ugyan nehezíteni az olcsóbb, selejtes áruk beözönlését, de hiszen a kisiparnak csak a kisebb része állít elő olyan cikkeket, a melyekkel a külföldi gyáripár saját helyi piacunkról is leszorít.

Szerintük védeni fogják a vámok bizonyos mértékig, például a szabókat, cipészeket, kalaposokat, szücsöket stb., de már mikép segítsen a brucki, marceggi, oderbergi vámsorompó az ácsok, épületasztalosok, kőművesek, kőfaragók, vásározó csizmadiák, kovácok, mészárosok stb. tizezeinek sorsán? A mi pedig az ipartörvényt illeti, ugyanazon czélből, a közgazdák szerint, a szigorú képesítés elnyomhatja ugyan a kontárkodást, de gátul nem szolgálhat a gyáripár versenyének.

Hát mindezekben az elméleti ellenvetésekben vannak tagadhatlan igazságok is, csak hogy a dolog nyitja egészen másban rejlik. És pedig mivel a gazdasági függetlenítés problémája most már egészen a nagy politika szférájába van áttérve, bátran szorítkozhatunk arra az egy tételre, hogy mihelyt Ausztria ránk nézve vámkülföldet képez, akkor a gazdasági kölcsönhatásánál fogva, 50 iparágának megerősödése a közvetlen vámvédelmet nem élvező másik ötvennek a fokozatos gyarapodását is maga után vonja.

Sokkal aktuálisabb reánk nézve a politikai vonatkozásokról ment törvényrevisiónak rég vajudó ügye. Elsőrangú államférfiaink hangoztatták azt 1872-ben és más alakban ismét 1884-ben, hogy a kopott zászlóvá sanyargatott »korszellem« mind liberálisabb áramlata nem türi meg a kenyérkereset megszorítását.

Alandóan hallottuk és hallani fogjuk újból, hogy nem az a kérdés: ki mit tanult, hanem ki mit tud. Szóval újból megindul a szócséplés a sajtóban és a képviselőházban, mihelyt a törvénynovella —

mint most már remélhetjük, — komolylyá iparkodik tenni a kézműves-képesítést és az ipartestület utján kívánja tömöríteni a kézműiparosság gazdasági és társadalmi erejét.

Még mindig szeretnek szemet hunyni az előtt, hogy az ugynevezett »kisexisztenciák« a verseny és a tisztas megélhetés feltételei tekintetében eget nem kérhetnek. A kis műhelyt a kontárkodó kis konkurrenzia agyonütheti, épp úgy, mint ahogy a nagy gyárat a konkuráló iparvállalatok kartellje rövidesen tönkretetheti.

Aztán meg éppen csak az iparosságot járja át a »reakció« szelleme? Éppen csak az iparosság akarja a szaktudást lábraállítani és a munka tisztességét megoltalmazni? Ugyan tessék csak az ügyvédek, az orvosok, gyógyszerészek, közjegyzők és egyéb diplomás intelligencia kongresszusainak a lefolyását megfigyelni, nem vonatkozik-e ott a legtöbb határozati javaslat a hatáskör kibővítésére, a zugverseny előnyomására, az illeték-tarifák felemelésére?

Hát bizony keveset ér, sőt nem ment a kétkulacsos nagyképűségtől minden hivatkozás az oly doktrínákra, a melyek vizet csak addig prédikálnak, a meddig borhoz nem juthatnak. Abban a konyhában, a melyben a külön vámterület sorsát kavariják és főzik, legfeljebb egy-egy kuktánk van, de saját szakácsunk nincs. Attól azonban nincs mit tartanunk, hogy ha már revízió alá veszik a Tisza-féle kompromisszumos ipartörvényt, ez a reform lényegileg figyelmen kívül hagyassa az iparosságnak mindig józan határok között mozgó követeléseit.

Rakovszky és Bruckner mandátuma.

A képviselőház IX. bíráló bizottsága tegnap déli 12 órakor Köröskényi Elek elnöklése alatt ülést tartott, melynek napirendjére Rakovszky István csornai mandátumának és Bruckner Vilmos megbízó levelének megvizsgálását tűzték ki. Miután azonban Rakovszky Istvánnak csornai mandátumát petícióval is megtámadták és a kir. Kuria ítéletéről a bizottságnak hivatalos tudomása eddigelé nincs, a bizottság elhatározta, hogy a formai kifogásokat akkor fogja tárgyalni, a mikor hivatalosan tudomást nyer arról, hogy a csornai mandátumot a Kuria érdemileg rendben találta. Ugyanakkor fogják megvizsgálni Bruckner megbízó levelét is.

Két petíció.

Két napon át, pénteken és szombaton tárgyalta a Kuria a *sátoralja-újhegyi* petíciót, tegnap pedig kihirdette hozott határozatát. A

kerület *Dókus* Ernő szabadelvűpártit választotta képviselőjévé dr. *Buza* Barnával, a függetlenségi párt jelöltjével szemben, a ki mindössze 65 szóval maradt kisebbségben. A Kuria helyt adott a függetlenségek kérdésének s *elrendelte a bizonyítást*, különösen ama visszaélésekre vonatkozólag, a melyeket a panaszos szerint id. Metzner Gyula választási elnök követett el. Így első sorban a katonai kordont illetőleg, mely a Buza-pártiakat hátrányos helyzetbe hozta, továbbá a Dókusék részére adott sok passepartout miatt. Bizonyítás tárgya lesz továbbá, hogy mennyiben igaz az, hogy a választási elnök feltartóztatta a Buza-pártiak kocsiját, levétette a jelvényeiket és a Dókustanyára való bemenetelre kényszerítette őket. A vizsgálat megejtését a *kassai* kir. ítélőtáblára bízták.

Ugyancsak tegnap tárgyalta a Kuria *Fais* tanácselnök elnöklésével a *temesrékasi* kerületben lefolyt választás ellen beadott kérvényt. Itt két szabadelvű jelölt, dr. *Lendl* Adolf egyetemi tanár és *Joannovits* Sándor megyei főjegyző, közölt egymással. Képviselővé 600 szónyi többséggel dr. Lendlt választották. Az ellenpártiak petíciója szerint azonban, melyet Takó Zoltán és társai adtak be, a választásnak ezt az eredményét vesztegetés, etetés-ítatás és a presszió mindonféle fajtája idézte elő. Kérvényüket az 1899: XV. t.-cz. 3. §-ának 2., 3., 4., 6. és 8. pontjaira alapítják. A petícionálókat dr. *Lehoczky* Antal volt országgyűlési képviselő képviseli és a választást dr. *Kriszthaber* Adolf védelmezi.

A tárgyaláson, melyen dr. *Lendl* képviselő is jelen van, dr. *Lehoczky* első sorban a vesztegetések eseteit ismerteti. Felemlíti, hogy *Lendl* programbeszédén a bázesi dalárda is énekelte *Badescu* Aurél vezetése alatt, a miért az utóbbi száz forintot kapott a jelöltől s a pénzt szétosztották a szavazattal is bíró dalárdisták közt. Más községben a jelölt vesztegetés czéljára magának a bírónak adott pénzt. A takarékpénztárak adósaikat azzal presszionálták, hogy felmondják a kölcsöneiket, ha nem *Lendre* szavaznak.

Az ítéletet holnap hirdetik ki.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 27.

Az ülés kezdete 10 órakor.

Apponyi Albert elnök megnyitja az ülést, a mely után felolvassák a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A deési mandátum.

Belitska Béni előadó ösmerteti az állandó igazoló bizottság állásfoglalását a Kuria i életével érvénytelennek kimondott deési képviselőválasztás alkalmával a választókerület képviselőküldési jogának felfüggesztése iránt felmerült kérdés tárgyában.

Madarász József arra való tekintetből, hogy jövőre az etetés-ítatásnak gátat vessenek, a vizsgálat elrendelését kéri.

A Ház a bizottság jelentését fogadja el s megbizza *Apponyit*, tegye meg a kellő intézkedéseket a választásra vonatkozólag.

A „Kék macska” vendéglő (Kapuczinus-utca) **megnyilt!**

A nagyrebecsült közönség szíves pártfogását kéri

Friss Dréher sör! Kitünő érmelléki borok!
Ízletes magyar konyha! Választékos olcsó villás reggelik!

Kammerer Ernő előadó ismerteteti a kereskedelmiügyi miniszter törvényjavaslatát a dunántúli vicinális vasutakat illetőleg.

A Ház a pénzügyi bizottság jelentését egyhangulag tudomásul veszi.

Mentelmi ügyek.

Elnök: Most következik a mentelmi ügyek tárgyalása.

Maróthy László előadó ismerteteti a mentelmi bizottság javaslatát az egyes mentelmi ügyekben.

Párviadal vétsége miatt elítélt **Ilakovszky** Istvánnak mentelmi jogát a Ház egyhangulag felfüggesztette, ellenben nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás vétségével vádolt **Baross** Károly mentelmi jogát a képviselőház nem függeszti fel.

A mentelmi bizottság felfüggesztésre ajánlja **Valasek** János mentelmi jogát, nemzetiség elleni gyűlöletre való izgatás miatt.

Russiák tót nemzetiségi indítványozza, hogy várják be a Kuria ítéletét s addig ne függeszék fel Valasek mentelmi jogát.

Elnök (felteszi a kérdést): Elfogadja-e a Ház a bizottság javaslatát?

Az egész Ház zajos helyesléssel áll fel, csupán a tótok és szászok maradtak ülve.

A mentelmi bizottság javaslata alapján felfüggesztették még **Olay** Lajos mentelmi jogát kétszeri párviadal vétsége miatt, **Papp** Zoltán mentelmi jogát rágalmozás miatt és **Artim** Mihályt a polgárok választási joga ellen elkövetett vétség miatt.

Biró Lajos előadó jelentése nyomán tudomásul veszi a Ház a gazdasági bizottság előterjesztését házi beszerzésekre vonatkozólag.

Szell Kálmán miniszterelnök kéri a Házat határozni, hogy az 1902. évi költségvetés tárgyalását holnap kezdje el.

A Ház a miniszterelnök indítványát egyhangulag magáévá teszi.

Elnök, egyéb tárgy nem lévén, az ülést bezárja.

A Katholikus Kör közgyűlése.

A nagyváradi Kath. Kör vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelynek érdekességét kölcsönözött az, hogy a minden második évben szokásos tisztújító választást is megtartották.

A közgyűlésen jelen volt mindkét elnök, br. **Gerliczy** Ferencz világi és **Palotay** László praelatus-kanonok, egyházi elnök és a tagok igen nagy számmal.

A közgyűlés kiemelkedő mozzanata volt a dr. **Imrik** Gusztáv által szerkesztett és felolvasott évi jelentés és az az egyhangú felkesedés, amelylyel a leköszönt tisztviselőket újból minden vita nélkül egyhangulag megválasztották.

A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés volt, melyen új tagokul felvették **Brém** Lőrincz egyházmegyei aktuárius, dr. **Gáspár** Imre p. ü. titkár, **Czoczek** Alajos mérnök, **Lehrer** Alajos vámhivatali ellenőr és **Barényi** Béla műkertész.

Pont öt óra volt, mikor a világi elnök megnyitotta a közgyűlést, lelkes szavakkal köszöntve a megjelenteket, kiknek névsora a következő:

Andriska Károly, Bereczky Géza, Balázsovich Jenő, Böszörményi Géza, ifj. Böszörményi Géza, Beleznay Antal, Brém Lőrincz, Csobánczy Lajos, Czigell József, Dús László vil. alelnök, dr. Demetrevits Elek, Fetszer Antal, Fehér Odön, Frankó Endre, Fábry István, Farkas Imre, Géczy Lajos, Gálbory Sámuel, dr. Horányi Gyula, Heilinger József, Hant Gyula, Hant Frigyes, Hoffmann Henrik, Halász Gyula, Heiser Gyula, Hantke Emil, id. Jelinek Ferencz, ifj. Jelinek Ferencz, dr. Imrik Gusztáv titkár, Kelemen Kálmán, Kalmár Illés, dr. Krüger Aladár, Lukács István, Lojtkó János, Makucz Ernő, Mercz János, Mercz Antal, Maróczy János, Mészáros Aladár, Nesztor József, dr. Némethy

Gyula, Novotny Alfonz, Ország Antal, Oláry Gyula, Oó Dezső, Papp Imre, dr. Pácz Sándor, Pálffy Béla, Stark Gyula, Sünger József, Sztarill Ferencz, Szűts István, Tóth Márton, Tóth József, Ujváry Vilmos, Voszka Ferencz, Wolfram József, dr. Vučkics Gyula, Zsdánszky László.

Br. **Gerliczy** megnyitja után dr. **Imrik** Gusztáv felolvasta az igazgató választmány következő évi jelentését:

Az évi jelentés.

Tisztelt Közgyűlés!

A kath. egyház, egyik boldog emlékü nagy nevű püspökünk szerint olyan mint egy fűvészkert, hol az emberiség minden bajának meg- orvoslására teremtek s teremnek gyógyfűvek. Tőlünk függ, hogy e két gyógyfűvet a kath. nép érdekében hasznosítsuk, rajtunk a sor, hogy a gyógyfűvek közül az alkalmasat kiválasszuk, s ezzel katolikus társadalmunkat gyógykezeljük.

Katolikus magyar társadalmunk beteg; — mer' a korszellem azt a hamis tételt terjeszti, hogy a vallás csak egyéni benső dolog, melynek a társadalomra, tudomány- és művészetekre befolyása nincsen. Ez a tévtan rombol, pusztít katolikus társadalmunk minden rétegében, a legalsóban is, mert a keresztény ellenes sajtó mindenfelé megtelei a maga útját.

Ha aztán katolikus társadalmunk magáévá teszi a korszellemet, mint a hogy ez többé-kevésbé sikerült is, a nép először hitközönység majd egészen vallástalanná válik, béketlen, boldogtalan lesz, hiszen keserű napjaiban leghatalmasabb vigasztól, *hitéltől* van megfosztva.

Ez igenis komoly társadalmi betegség, nem közönséges baj; egyszerű orvosság ezélt nem ér, gondosan kell válogatnunk az anyaszentegyház fűvészkertjében, s ha széttekintünk a fiatalabb hajtások között, csakhamar rá akadunk katolikus egyesületeinkre.

A Kath. Körök vannak hivatva arra, hogy a társadalmi békétlenség helyébe a keresztény erényeket ültessék, s ezek gyakorlását biztosítsák.

A Kath. körök feladata az, hogy a szorgalomnak, munkásságnak, ön-megtagadásnak, engedelmességnek, igazságosságnak és szeretetnek, szóval az összes ker. erényeknek ápolói, fenntartói és iskolái legyenek, hogy a gyakorlati kereszténységet megoldják.

Hogy a gyógyszer csakugyan beválik, hogy beteg társadalmunknak biztos cura gyanánt ajánlható, bizonyíthatjuk a német katolikus társadalommal.

A múlt év nyarán a németországi *Kath. Kereskedők* tartottak nagygyűlést! Ugy-e bár föltűnő uraim? Németországnak van egy nagy-számu katolikus kereskedői osztálya, mely nemcsak névleg, hanem meggyőződésben, kereskedői működésében, összes tetteiben katolikus. — Ezen nagygyűlés napirendjét ne gondoljuk, hogy csupa vallásos thema képezte? Ezek is szerepeltek, de csak mellékesen. A németországi kath. kereskedők előadásokat tartottak, s határozati javaslatokat alkottak a *német általános valló rendszabály, s a csek törvény egyes pontjairól, kérdéseiről*. Világos, hogy ezek nem erkölcsi vonatkozású kérdések, hanem szakkérdések voltak. És mégis a gyűlés katolikus volt. Miért?

A kath. körök s egyesületek nagy munkát végeztek már eddig a német kath. társadalomban. Míg nekünk magyar katolikusoknak még évtizedeken át dolgoznunk és szervezkednünk kell, hogy a német katolikusokat csak meg is közelíthessük; addig náluk ma már egy párhuzamos actió folyik arra nézve, hogy a katolikusok egyfelől a tudomány terén, másfelől a gazdasági élet terén előnyomuljanak. Katolikus tudósokat nevelnek, a profán tudományok művelésére; katolikus kereskedőket, kath. iparosokat akarnak.

Pedig a német kath. társadalom is beteg volt, sinylődött sokáig, még hozzá számszerűleg kisebbségben, üldözötten kegyetlen politikai módszerrel. De az egyház nagy fűvészkertjében hamar megtalálták a gyógy-fűvet, használták, alkalmazták; katolikus köreikkel, egyesületeikkel — míg egyfelől maguk között a ker. erényeket ápolták, terjesztették, — másrészt a komoly

munkával, magas intelligenciáit, befolyást, gazdasági hatalmat biztosítottak maguknak.

Nekünk magyar katolikusoknak még az alapvetés munkáját kell végeznünk. Nekünk még meg kell győznünk *saját embereinket* a kath. hitgazeágokról, a kath. szervezkedés szükségességéről, szóval arról, hogy mily orvosságra van szükségünk. Kath. gyűléseinken, a szenvedett sérelmek panaszlásán kívül, még mindig csak a katolikus szervezkedés szükségességét kell bizonyítanunk.

Hisszük azonban, hogy az alapvetés eme korszakának vége felé közeledünk; hisszük, hogy az orvosság jótékony munkáját megkezdé már, s talán a gyógyhatást érezzük is.

A mi katolikus körünk is az egyház fűvészkertjében kelt ki, orvosszerű kath. társadalmunkra. Érezzük szükségét, mert érezzük a bajokat. Hogy a reedeltetészerű csillapító — gyógyító munkából ifju életének 6. évében miként vette ki részét, most lesz alkalmunk a tiszteit közgyűlésnek számot adni.

* * *

Katolikus magyar társadalmunknak gőcspontját, legfőbb irányítóját a budapesti országos szövetség képezi, s az ez által évenként rendezni szokott kath. nagygyűlések ma már oly magas felszinen vannak, hogy évi jelentésünk keretében azoknak első helyet kell átengednünk.

Sulyban, tekintélyben gyarapodva az elmúlt évben is megtartott Budapesti kath. nagygyűlés, november 4—7. napokon. Impozáns, fényes volt, egy általánosságban, mint részleteiben; nagyszabásu beszédek, elragadó szónoklatok hangzottak el. A komoly munka 4 napig tartott, mely idő alatt az egész congressus három szakosztályra, *sajtóügyi, nevelési és socialis* szakosztályra különült. A nagy munkában katolikus körünk vezető férfiai derekasra kivették részüket. A mindig kitartó buzgalommal vezető egyházi elnökünk **Palotay László** praelatus kanonok ur ő méltósága volt körünk képviselőjével megbízva. Hogy repraesentatív működéséről itt bővebben nem emlékezünk meg, annak oka tisztán szeretett vezérünk iránti figyelem, aki lankadatlan fáradozásáért nem az ünnepeitetésben keres jutalmat.

Az egyes szakosztályokban katolikus körünk egyházi férfiai a következőképp vettek részt.

A congressus I. nyilvános ülésén **Dr. Wolafka Nándor** püspök, kispüspök elragadó szónoklattal tartott előadást *»Egyház és pápaság«*-ről.

Dr. Steinberger Ferencz kanonok, a *nevelési szakosztály* ülésén, mint elnök vett részt, ismert buzgalomával s tudásával.

Dr. Vučkics Gyula a *sajtóügyi* szakosztályban, **Pálffy Béla** pedig az országos szövetség évi közgyűlésén tartalmas felolvasásaiért aratták méltó babéraitak, s így nem csoda, hogy Katolikus Körünk tekintélye az országos congressuson ismét nagyot emelkedett.

De Körünk itthon is munkálkodik. Tagjainak két ízben nyújtott kedélyes szórakozást, február 3-án egy fényes táncestélylyel, melynek védnöknője **Báró Gerliczy Ferenczné** uró ő méltósága volt, világi elnökünk bájos felesége. Nyári szokott multságunkat június 15-én tartottuk meg a Püspök-fürdőben.

Szellemi szórakoztató előadások domborították ki legfőként kath. körünk karakterét. Így január 20-án, a 20. század kezdete alkalmasából ünnepélyt rendeztünk, hol **Baldzs Olga** művésznő szavalt; műkedvelőkből alakult vegyes kar **Dr. Szemethy Géza** zenekölteményeit adta elő; **Pálffy Béla** s **Dr. Krüger Aladár** tartalmas felolvasással s ügyes költeményekkel egészítették ki a vonzó matiné, mely iránt kath. társadalmunk színe-java érdeklődött.

A nagybőjt folyamán pedig bőjt felolvasásokkal töltöttük ki a programot. Márcz. 10, 17, és 24-ikére eső vasárnapokon, alkalomszerű themákról olvastak föl: **Dr. Vučkics Gyula** (A kinszenvedés emlékei az örök városban). **Pálffy Béla** (Mefeszített igazságok.) **Dr. Némethy Gyula** (A legszentebb korona). Ezen előadások a kör helyiségében voltak megtartva, hol az érdeklődő közönség a szó teljes értelmében zsufolásig megtöltötte az összes termeket.

Külön kell azonban megemlékeznünk az ünnepély rendező bizottság nagy munkájáról, a

katholikus szabad liceumi előadásokról. A bizottság nem kevés gondnal és fáradsággal egy előadási sorozatot tervezett, mely a múlt évi deczemberi megnyitó előadással együtt, — melyet *Dr. Margalits Ede* egyetemi tanár, az országos Pázmány-egyesület elnöke vezetett be gyönyörű megnyitójával, — nyolcz alkalommal fogja körünk tagjait s barátait szórakoztatni. Ezen előadásokról tulajdonképen a jövő évi közgyűlés előtt lesz kötelességünk beszámolni, annyit azonban már is hangsúlyozunk, hogy körünk ezen előadásokkal első helyet vívott ki magának, a vidéki kath. körök között.

Körünk fejlődését örömmel tapasztalhatjuk a tagok folytonos szaporodásában. Az elmúlt évben 26 új tagot vettünk föl. Jelenleg 350-en felül vagyunk.

Evi jelentésünkben gyászesetről is kell beszámolnunk a tisztelt Közgyűlésnek. Egy érdemes agg férfit veszítettünk el a múlt évben, *Serényi Gusztávot*, ki körünk megalapítása óta egyik legbuzgóbb látogatója volt egyesületünknek, s fáradhatatlan tagja választmányunknak. A jó Isten boldogítsa őt jobb hazában.

Választmányunk amint az alapszabályok előírják, a nyári hónapok kivételével minden hónapban tartott ülést, számszerint 10 rendest, 1 rendkívülit.

Egyesületünk könyvtára az idén új vásárlások folytán 40 kötettel gyarapodott, s így ma a kötetek száma 2240-ra rug.

Körünk rendszeres pénztárnoka egyleti pénzügyeinket mint eddig, úgy most is a nála megszokott pontossággal kezeli, s a választmány által kiküldött bizottság élén összeállította a kör számadását s költségvetését.

Mintohy a tisztelt közgyűléstől nyert megbízatásunk lejárt, az alapszabályok értelmében ezt a t. közgyűlés rendelkezésére visszabocsátjuk, kérve a lefolyt két évi működésünk igazságos és méltányos elbírálását.

A pénztár vizsgálatáról szóló jelentést és a költségvetést betervezve, tisztelettel maradunk.

N.-Váradon 1902. jan. 22. tartott választmányi ülésünkből a tekintetes közgyűlés

alázatos szolgálai:

az igazgató Választmány.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta az évi jelentést. Ezután a számvizsgáló bizottság jelentését fogadták el és számvizsgáló biztosokká kiküldték *Gálbory Sámuel* és *Kugler Albert* tagokat. — Az 1901. évi számadást jóváhagyták és a felmentvényt *Bereczky Géza* pénztárnoknak megadták, szintugy az 1902. évi költségelirányzatot változatlanul elfogadták.

A tisztujítás.

Ezután *Palotay László* praelatus-kanonok, a kör egyházi elnöke, mielőtt a maga és tisztviselő társai nevében beadná lemondását, nyugodtan tekint vissza eddigi működésükre, mert látja, hogy a kör tökéletesen megfelelt annak a czélnak, melyet alapításakor eléje tűztek. Es ebben nagy részük van a tagok buzgalmanak, kéri, hogy ezt tovább is tartsák meg, annál is inkább, mert legutóbbi fővárosi tartózkodása alkalmából dicsőre hallotta előkelő körben említeni, hogy a kath. szabad liceumi előadások megleteremtése által az összes vidéki katolikus körök között a nagyváradi kath. kör van hivatva vezérszerepet vinni.

A buzdító, lelkes beszédet zajosan megéljenzették, mely után a tisztujító választás következett, illetőleg a leköszönt tisztviselőket újból, egyhangu lelkesedéssel megválasztották.

Világi elnök lett báró *Gerliczy Ferencz*, egyházi elnök *Palotay László* praelatus. Világi alelnök *Dús László* t. főügyész, egyházi alelnök *Dencs János* cz. kanonok, titkár dr. *Imrik Gusztáv* ügyvéd lett. A választmány tagjai lettek a következők:

Andriska Károly, *Balázsovich Jenő*, *Beczkay Lajos*, *Beleznay Antal*, *Csatháry József*, *Csobánczy Lajos*, *Czeglédy Sándor*, *Fetser Antal*, *Frankó Endre*,

Gábrilly Lajos, *Gálbory Sámuel*, *Géczy Lajos*, *Grócz Béla* (uj), *dr. Hoványi Gyula*, *Janky József*, *id. Jelinek Ferencz*, *Justh Károly* (uj), *Kádár János* *dr. Karácsonyi János*, *Kárger Sándor*, *Kelemen Kálmán*, *Kugler Albert*, *dr. Mártonffy Bogdán*, *Milibák József*, *dr. Némethy Gyula*, *Nozáky Rudolf*, *Papp Imre*, *Pekanovits Imre*, *Román József*, *Schlauch Nándor*, *Stark Gyula*, *dr. Schweiger Ede*, *Szűts István*, *Tóth Márton*, *dr. Vucskics Gyula* *Weidlich István*.

Báró *Gerliczy Ferencz* a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte *Frankó Endre* ügyvédet és *dr. Némethy Gyula* tanárt.

*

Ezután az új választmány rövid ülést tartott, melyen megválasztattak a tisztikar még hiányzó tagjai. Ügyésznek megválasztott *Böszörményi Géza*, pénztárnoknak *Bereczky Géza*, háznagyoknak *Grám Sylvester* és *Stark Gyula*, könyvtárnoknak *Szeitz Benő*, az ünnepeket rendező bizottság elnökének *Böszörményi Géza* és a vigalmi bizottság elnökének *dr. Krüger Aladár*.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Jan. 30. iskolaszéki ülés a városházán d. u. 8 órakor.
Febr. 2. Ipartestületi Hitelszövetkezet közgyűlése d. e. 10 órakor.

Febr. 2. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Febr. 13. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Febr. 27. Kath. Szabad Liceum böjti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum böjtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Ápr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Ápr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* **A bibornok itthon.** *Dr. Schlauch Lőrincz* bibornok-püspök ur ő Eminenciája tegnap este a gyorsvonattal Nagyváradra hazaérkezett.

* **Eljegyzés.** Szepes-ctelvári *Grimm Gusztáv* cs. és k. hadbíró tábornok és neje négyesi báró *Szepessy Adél* leányát, a bécsi előkelő körök ünnepeit szép és nagyműveltségű tagját *Tonkát*, eljegyezte *Jaschy Agoston* cs. és kir. építészeti osztályi őrnagy Bécsben.

* **Baranovits Ferencz halála.** Biharvármegye törvényhatóságának gyásza van: *Baranovits Ferencz* nagyszalontai földbirtokos 75 éves korában meghalt. Az elhunyt mintegy 30 évig volt tagja Biharvármegye törvényhatóságának. A szabadságharcot mint kiváló honyéd-tiszt küzdötte végig. Temetése tegnap volt Nagyszalontán, óriási részvét mellett; a vég-tisztességtételre Nagyváradról *Beöthy László* főispán, *Szunyogh Péter* alispán, *Rádl Ödön*, *Cziffra Gerő*, *dr. Cziffra Kálmán*, *dr. Miskolczy Ferencz*, *Reinle Gyula* stb. utaztak ki. Biharvármegye törvényhatósági bizottságának koszoruját *Nagy Márton* főszolgabíró helyezte a koporsóra. Azonkívül koszorukat küldtek *Beöthy László* főispán és neje, *Szunyogh Péter* alispán és mások.

* **A kerületi betegpénztárak kongresszusa.** Az ország minden részéből nagy számban sereglettek össze a kerületi betegpénztárak tisztviselői, hogy a pénztárakról alkotott törvény megváltoztatása fölött tanácskozzanak. A kongresszus tegnap kezdte meg tanácskozását az új városháza nagytermében s folytaták a napirendre tűzött kérdések megvitatását.

* **A jogász-egylet felolvasása.** Sajnálatos módon megint vasárnap délelőtt tartotta meg felolvasó ülését a jogász-egylet s így mindazoknak, a kik más gyűlésen voltak elfoglalva, lehetetlenné tette *dr. Fopu György* táblabíró tartalmas felolvasásának meghallgatását.

A felolvasáson jelen voltak: *Nagy Ferencz*, *Hlatky Endre*, *dr. Magyary Géza*, *Zigre Miklós*, *Tóth Imre*, *Kurovsky Ferencz*, *dr. Berkovits Ferencz*, *dr. Molnár Jenő*, *dr. Gyémánt Jenő*, *dr. Nagy Ernő*, *Láng József*, *dr. Rosenthal Mór*, *Kepes Miklós*, *dr. Kripka Henrik*, *Schütz Albert*, *Nizsalovszky Endre*, *Eperjesy Ferencz*, *Biszterczky Elemér*, *Papp Károly*, *Gyöngyössy István*, *Nagy Lajos*, *Benkő Ernő*, *Kenéz Sándor*, *dr. Várady Zsigmond*, *dr. Friedländer Sámuel*, *dr. Perczel Adolf*, *Balogh Samu*, *dr. Buna József*, *Karakas Albert*, *dr. Steller Árpád*, *Bottó Ferencz*, *Kenéz Sándor* és *Bócz Géza*.

A gyűlést *Ritók Zsigmond* távollétében *Hlatky Endre* alelnök nyitotta meg, ezután *dr. Fopu György* folytatta a múlt héten megkezdett felolvasását. Most az erkölcsi momentumokat a polgári törvénykönyv örökjogi részében ismertette.

Ülés végén *dr. Várady Zsigmond* azt a helyes indítványt terjesztette elő, hogy a jogász-egylet üléseit ezentul ne vasárnap délelőtt, hanem valamely este tartsa meg. Az indítványt egyhangulag elfogadták s így a legközelebbi ülés szombaton este 5 órakor lesz.

* **Dühöngő örült.** *Somogyi Piroska*, egy vasuti tiszt cselédje gazdája fűzes-utcai lakásán tegnap este hirtelen megőrült. Törni, zuzni kezdett mindent mi keze ügyébe került. A dühöngő leányt *Becsey* rendőrőrmester két rendőrrel alig tudta lefogni. Az olmezarvart leányta biharmegyei kózkórházba szállították.

* **A megüresedett városatyá helyek.** *Szokoly* — Tamás törvényhatósági bizottsági tag tudvalevőleg két helyen: Olasziban és Ujvároson is meg lett választva s az ujjvárosi tagságról lemondott. *Balogh Döme* pedig beválasztván a törvényhatóságba, a legtöbb adót fizetők listájából leendő törlését kérte. A központi választmány tegnap délelőtt tanácskozott e tárgyban. *Frankó Endre* elnököt s jelen voltak: *Rimler Károly*, *Hlatky Endre*, *dr. Molnár Imre*, *Mezey Mihály* és *Istvánffy István* jegyző. Felmerült és hosszas vitát keltett az a kérdés, hogy Ujjvároson a *Szokoly Tamás* lemondásával megüresedett helyet most, vagy csak az év végén töltsék be. A többség abban állapodott meg, hogy a közgyűlésnek előterjesztést tesznek s kéri a választás napjának kitűzését és választási elnök kiküldését. — A *Balogh Döme* helyére pedig 62-ik virilisnek *Pekanovits Imre* jött be a törvényhatóságba.

* **Felolvasó estély.** Február 2-án vasárnap délután 5 órakor tartja az iparosok olvasóköre ez idényben a 3-ik felolvasó estélyét. A műsört a rendezőség már összeállította; felolvasást *Bodnár János* községi tanító fog tartani. A műsor többi pontját ének és zene-számok és szavatok fogják kitölteni.

* **Az ujjvárosi községi iskola építése.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy az ujjvárosi elemi fiu és leányiskola részére megfelelő épületet emeltesse Örtucán. A városi mérnöki hivatal előterjesztést tett a tanácshoz, amelyben kifejti, hogy a meglévő iskolaépületet el kell bontani s különben sem tarthatnának előadást ott, amikor építkeznek. Az építkezést nem lehet ez évben keresztülvinni, hanem kezdjék meg 1902. június 1-én s még ez évben tető alá vegyék és 1903. augusztus 1-re fejezzék be. Addig gondskodjék a város bérházakról, ahol a mostani leányiskola növendékeit elhelyezi.

* Nyugdíjbizottsági ülés. Nagyváradi város nyugdíjbizottsága február hó 3-án délután 3 órakor ülést tart.

* Tolvaj kérvényező. Fehér Gyuláné szül. Gerst Borbála glogováci illetőségű nő tegnap délután *Szunyog* Péter alispán lakásán járt egy kérvényre, melyben könyöradományt kért előadva végtelen nyomorát s a rettentő nélkülözéseket. Az alispán a rendőrkapitányhoz utasította. — A derék hölgy nem akarván tres kézzel távozni, a folyosón függő télikabátot elemelte s gyors léptekkel igyekezett feltűnés nélkül távozni. Az alispán urnak szemfüles inasa azonban még idejekorán megcsipette a ragadóskezü kérvényezőt, ki a rendőrségre kísértetett csakugyan, de nem kérvényének figyelembevételére, hanem büntetés kiállása céljából.

* A vámosok felebbezése. A vámosoknál történt visszaélésekből kifolyólag a polgármester három alkalmazottat elbocsátott, többeket pedig pénzbüntetéssel sújtott. Ezek az alkalmazottak a polgármester végzése ellen felebbeztek. A város szervezeti szabályzata szerint a vámosalkalmazottakat a polgármester veszi fel s bocsátja el minden indoklás nélkül. Ilyen körülmények között kétséges, hogy az elbocsátottaknak van-e joguk felebbezni. Ennek eldöntése végett a kérdést véleményezés végett a jogügyi bizottságnak adták ki. A jogügyi szakbizottság esütörtökön, január 30-án délután 3 órakor e tárgyban ülést tart a városi főügyészi hivatalban.

* Szélhámos vigécek. A napokban adtunk hírt, hogy intelligens ember pillanatnyi pénzavarát adván okul, több nri családtól pénzt csikart ki, azonban rajta vesztett manipulációin s a rendőrség kezébe került. Most a sajtóügyi iroda két szélhámos vigéccz (az egyik *Kertész Jenő*, a másik *Hauser* néven szerepel) élelmességéről értesít, kik mint festőművészek uri házaknál arcképekre megrendeléseket gyűjtenek s kisebb-nagyobb összegű előlegeket kérnek. — Városunkban a két jeles férfi ellen, — kik elegánsan, legújabb divat szerint öltözve jelennek meg — már több helyről panasz érkezett. Jövedelmező s mód felett könnyű mesterségüket eddig különösen a Dunántúlon kultiválták, de előszeretettel viseltetnek az alföldi nagyobb városok irányában is. A miért is ez uton felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a semmit sem gyanító szélhámosokat a legközelebbi rendőrnök adják át.

* Eltűnt ékszer. Tegnap délután *Szkuba* Gyula vasuti pénztáros *Szaniszló*-utcai lakásából 500 korona értékű ékszer nyomtalanul eltűnt. A rejtélyes lopásról értesített rendőrség a legszeleesebb körben nyomozást indított a tettes kézrekerítése iránt.

* A kóbor cigányok ellen. Altalan ismeretes, hogy a kóbor cigányok mennyire veszélyeztetik a vagyon és életbiztonságot. Nem sok különbséget tesznek a lopás, rablás és gyilkosság között. Komárommegye közgyűlése elhatározta, hogy feliratban kéri a képviselőházat, hogy a kóbor cigányok ellen törvényhozási intézkedést tegyen. A feliratot pártolás végett Komáromvármegye megküldötte Nagyváradi város és Biharmegye törvényhatóságának.

* A képviselőház előtt tegnap nagy rendőri készenlét volt kirendelve az esetleges tüntetések megakadályozására. Apponyi Albert gróf a Ház elnöke Farkas János főterembizost megbizta, hogy a Ház bejárata előtt foglaljon állást, hogy a szombati incidens ne ismétlődjék. Farkas János ugyanis az összes képviselőket jól ismeri, miért is az elnök őt rendelte ki a képviselők esetleges igazolására. Különben a Ház előtt tegnap teljes csend volt és a rendőrségnek nem nyílt alkalma beavatkozni.

* A zsebmetszés divatja. Mindennek van már divatja, nem csoda hát, ha a zsebmetszés is kezd divatosá válni városunkban. Tegnap délelőtt is sikerült egyes rendőrségünknek a sertésvásártéren egy a zsebmetszést kultiváló csavargót munka közben fülön csipni. *Szabó* József tetőtleni illetőségű, asztalos segéd a jómadár, kiről a vállatánál kitűnt, hogy 2 hónap óta már munka nélkül csavargos s a jó falusiak pénzzel teli zsebeinek kifosztogatásából él. Zsebvágó olló s a zsebmetszés tudományához minden szükséges eszköz találtatott nála. Most végre dútiba kerül s talán a rabkosztól elefelejtí jövedelmező mesterségét.

* A Kék Macska új tulajdonosa. Egyik legjobb vendéglője városunknak, a kapuczinus-utcai Kék Macska gazdát cserélt. *Demetrovits*, a Rimanóczy-szálloda vendéglőjének eddigi bérőlje vette át a Kék Macskát s fogja ott tovább kiszolgálni a közönséget a tőle régen megszokott pontossággal és előzékenységgel. Az üzletcserét *Demetrovits* lapunk mai számának hirdetési rovatában hozza a közönség tudomására.

* Elvesztett tegnap délelőtt a Fő-utczán egy női pénzerszék 30 kor. tartalommal. Becsületes megtaláló illő jutalomban részesül *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazónál.

* Találtatott egy gyékénykosár zsiradékkal és egy posztó zacskó zsebkönyvvel, mely dolgok a jogos tulajdonosok által a rendőrségen átvehetők.

EGYESÜLETEK.

A Réti Nép kör közgyűlése.

A Réti Nép kör szintén vasárnap délután 3 órakor tartotta közgyűlését, a melyen a kör tisztikarát és választmányát is újból megalakították.

Gábor János elnökölt s megnyitó beszéde után konstataálta a közgyűlés határozatképességét.

Az elnökség jelentését *Magyary* Jenő jegyző olvasta fel. Felemlíti a jelentés dr. *Barabás* Béla látogatását, a kör által rendezett mulatságokat. A körnek jelenleg száz tagja van s a könyvtár 282 kötet.

A kör legszebb ténye a szegény gyermekek felruházása, a melyet évről-évre fejleszt. Az e célra szolgáló szegény alap bevétele az elmúlt évben 102 korona 53 fillér volt s ez összegből 9 szegény iskolás gyermeket ruháztak fel.

A jelentést, valamint a számadásokat a közgyűlés elfogadta s a pénztárnok a felmentvényt megadta.

A tisztikar megbízatása lejárván, *Gábor* János elnök megköszönvén a bizalmat, az egész tisztikar és választmány nevében lemondott.

A választást *Hanzli* József korelnöklete alatt ejtették meg a következő eredményre:

Elnök: *Gábor* János, I. alelnök dr. *Stocker* József, II. alelnök *Papp* Lajos, ügyész: dr. *Thury* Kálmán könyvtárnok: *Foriss* Lajos, gazdák: *Jankay* Mihály és *Gazdag* György, jegyzők: *Magyary* Jenő és *Kemenyky* Bertalan, pénztárnok: *Papp* Imre.

Választmányi tagok: *Szöke* Ferencz, *Hanzli* József, *Honighberger* Lajos, *Király* Lajos, *Reich* Antal, *Fröhlich* János, *Karsai* László, *Stein* Gábor, *Démusz* Ferencz, *Frischmann* Adolf, *Mihók* János, *Rádaj* Péter, *Király* Frigyes, *Endorfer* Árpád, *Kálly* Albert, *Bohacek* Vincze, *Zsiskov* Rudolf, *Grosz* Sándor, *Vitális* Emil, *Petry* Gyula, *Otvös* Bertalan, ifj. *Márkus* János, *Topschal* Vilmos, *Buza* Károly, *Garay* Károly.

Az ipartestületi ifjuság önképzőkörének közgyűlése.

A nagyváradi ipartestületi ifjuság önképzőkör tisztújító közgyűlésre jött össze vasárnap délután saját helyiségében. *Cser* János elnökölt; a tagok nagy számmal voltak jelen.

Az évi jelentést, az elmúlt évben az egyesület életében előfordult eseményekről tudomásul vették.

A tisztikart a következőképp alakították meg:

Elnök: ifj. *Cser* János. Alelnökök: *Nagy* János, *Fehér* Jenő. Főpénztárnok: *Zemann* János. Alpénztárnok; *Pethő* Zs. Ellenőr: *Rottensteiner* Lajos. Egyleti jegyző: *Major* Ferencz. Könyvtárosok: *Kovács* Mihály és *Soós* Lajos. Gazdák: *Nagy* Imre és *Vajda* Péter.

A választmány tagjai lettek: *Bartha* László, *Bereczky* Béla, *Bereczky* László, *Betnyák* Géza, *Feké* Sándor, *Kalla* István, *Ováry* István, *Horváth* János, *Kelch* Róbert, *Kiss* Gyula, *Kováts* Béla, *Kőrösi* István, *Lőrincz* Vincze, *Malcz* Mór, *Major* József, *Mészáros* György, *Nagy* Géza, *Nánássy* Károly, *Ováry* Gyula, *Poretonek* Mihály, *Stitz* János, *Szabó* László, *Szemenyei* Lajos, *Szolga* Ferencz, *Tabó* Sándor, *Tóth* Lajos, ifj. *Kováts* Béla, *Varga* Gyula.

A pótválasztmány tagjai lettek: *Farkas* Imre, *Oláh* Imre, *Ridzig* József, *Papp* Lajos, *Szorenek* János, *Ellenes* Péter.

Nem hagyta jóvá a miniszter. A belügyminiszter a »Biharmegyei, gyógyszerész és természettudományi egyesület« módosított alapszabályait nem hagyta jóvá, hanem némi módosításokat rendelt el.

IRODALOM.

A Szigligeti-Társaság matinéja.

A Szigligeti-Társaság vasárnap tartotta meg ez évben első felolvasó-ülését. A kir. jogakadémia dísztermében délelőtt 11 órára előkelő közönség gyűlt össze, köztük természetesen tulnyomó számban hölgyek. A felolvasó emelvény előtt a társaság reedes tagjai ültek, élükön *Rádl* Odón elnökkel, *Imrik* Péter alelnökkel és dr. *Bodor* Károly titkárral.

Rádl Odón elnök megnyitó szavai után ifj. *Markus* János, a »Nagyváradi« belmunkatársaság olvasta fel nagy érdeklődés között öt eredeti hangulatos versét.

Bátory Ferencz felső kereskedelmi iskolai tanár volt a következő felolvasó, a ki »Vörösmarty lírája« czimen adott elő egy rövidre juttott irodalmi tanulmányt, melyet nemcsak kiváló készütség, de erős hazafias érzés is jellemzett.

Dr. *Adorján* Emil »A mi darabunk« czim alatt kacagató humereszket olvasott fel. Szellemes ötletei állandó derűtségben tartották a jelenvoltagekat, kik tapssal és éljenekkel főtalmazták a sikerült matinét, mely délelőtt 12 órakor ért véget.

Irodalmi értesítés!

1. A »*Szent Olvasmányok* az év különböző ünnepeire« II. kötet kiadás, képekkel, díszes vászonkötésben; ára 2 kor.

2. »*Elmélkedések* a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról« vászonkötésben, képekkel; ára 1 kor.

3. »*Szűz Mária a mi Anyánk*« üdvös beszélgetések, díszes vászonkötésben, képekkel; ára 1 kor.

Mindezen könyvek egyházi jóváhagyással bírnak. Bármintve küldetnek. Lelkészek ergass. is megkaphatják.

Megrendelhető *Kovács* Jázon áldozópapnál *Mária-Pócson*, Szabolcs m.

Lejáró pályázati határidő. Az 1901. évi akadémiai nagyjutalom (200 arany) és *Marczibányi*-mellékjutalom (50 arany) az 1895—1901. évközben megjelent *történelmi tudományok* körébe tartozó munkák legjobbjainak lévén odaítélendők, az Akadémia figyelemzeteti az ilyen munkák szerzőit, hogy műveiket 1902. év január hónapjának végeig a főtitkári hivatalhoz küldjék be, följegyezvén rövi-

den, a mit a munkájuk kiváló vonásának tartanak. Azonban ennek a figyelmeztetésnek koránt sincs az az értelme, mintha a be nem küldött munka, a melyről a tagoknak tudomásuk van, nem pályázhatna; sőt, ha az akadémia kiadásában jelent meg, vagy a könyvtárba már beültették volna, hivatkozás történhetik arra, hogy a szerző a beküldött munkával pályázni kíván.

Igazságszolgáltatás.

A február havi esküdtek.

Tegnap délután 4 órakor sorsoltattak ki Nagy Ferencz kir. törvényszéki elnök elnökleite alatt február hóra szolgálattévkül esküdtekül a következők:

Rendes esküdtek:

Dr. Persz Adolf jogtanár, Nagyvár. Schwartz Márton földművelő, Nagyvár. Aczél Zsigmond takpénzt. tisztviselő, Nagyvár. Dr. Veiszberger Lipót ügyvéd, Nagyvár. Id. Fábián István földművelő, Ujfalu. Id. Boócz Gyula megyei írnok, Nagyvár. Tikász István földművelő, Ujfalu. Bitzy János uradalmi főerdész, Rév. Patta Manó órás, Nagyvár. Kelen Béla könyvelő, Nagyvár. Szőke Gyula rajztanár, Nagyvár. Dr. Fleischer Lajos ügyvéd, Nagyvár. Ullmann József borkereskedő, Nagyvár. Beczkay Lajos kereskedő, Nagyvár. Berghold Ödön ércműves, Nagyvár. Dr. Winkler Lajos ügyvéd, Margitta. Krugstein Izidor kereskedő, Nagyvár. Sonnenfeld Adolf papirkereskedő, Nagyvár. Wandler Nándor urad. számtartó, Hagymád-falva. Mészáros Imre urad. számtartó, Diószeg. Dr. Gyöngyösi István m. alügyész, Nagyvár. Dr. Moskovits József szeszgyáros, Nagyvár. Schercz Károly építész, Nagyvár. Bartha József tanító, B.-Püspöki. Borsi Sándor csizmadia, Margitta. Hartmann József mészáros, Margitta. Kerekes Elek ügyvéd, Élesd. Ajtai Lajos ref. tanító, Bánd. Szilágyi György földművelő, Sarkad. Weiszlovits Lajos kereskedő, Nagyvár.

Helyettes esküdtek:

Altnóder Vincze városi számtiszt, Nagyvár. Fudallai Bálint szabó, Nagyvár. Kállai Viktor szabó, Nagyvár. Kovács Ignác kereskedő, Nagyvár. Máté Imre borbély, Nagyvár. Ifj. Maritskó János kőműves, Nagyvár. Filimon János gazdálkodó, Nagyvár. Kriszta Sándor vendéglős, Nagyvár. Leokucza József asztalos, Nagyvár. Hajnal Izsó kereskedő, Nagyvár.

ZENE ES MUVESZET.

A zeneiskola hangversenye.

Vasárnap délelőtt tartotta meg a zeneiskola első hangversenyét, melyen a kezdő tanulók mutatták be kis számu közönség, jobbdára szülőik előtt a zenében való jártasságukat.

A hangversenyen ott voltak: Mezey Mihály az iskola elnöke, Réz Mihály igazgató, K. Nagy Endre stb.

Hölgyek: Géczy Lajosné, Réz Mihályné, Békesi Jánosné, Bérri Jánosné, Balogh Istvánné, Gutmann L.-né stb.

A hangversenyt Silbermann Jenő zongorajátéka kezdte meg. Utána Gutmann Blanka játszott elég jártassággal Danczlából egy csinos variációt. Perl Szeréna Erkel borsdaltát ját-

szotta le a Bánk bán operából szép technikára valló ügyességgel. Ráadásul magyar dalokat játszott.

Nagy Elma zongorajátéka után egy csinos duettet adtak elő meglepő biztossággal Rafael Irma zongorán és Horváth Ferencz fuvolán.

A hangversenyt, — melyet a jövő hónapban az előrehaladott növendékekkel megismételnek — Weisz Izsó hegedűszólója rekesztette be.

TANUGY.

Iskolaszéki ülés. Nagyvár. város közséki iskolaszékének tagjait tisztelettel kérem, hogy a f. hó 30-án d. u. 3 órakor a Városháza nagytermében tartandó választó- és az ezt követő rendes havi közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Nagyvár., 1902. január 27-én. Hegyesi Márton elnök.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Kedd: A páholy.
Szerda: A páholy.
Csütörtök: Bibliás asszony.
Péntek: A páholy.
Szombat: Traviata.

Vasárnap:) d. u. Gascognei nemes
) este. Aranykakas.

Stuart Mária. Ebben a hatásos és parádés szerepben láttuk viszont hosszú idő óta először a Nemzeti Színház bájos művésznőjét, K. Hegyesi Mari asszonyt. Eltekintve attól, hogy hanghordozása néhol természetellenes, máskülönbén tegnapi fellépése egyik szép sikerét jelenti. A kitörő hevesség hangját megrázó erővel tudja eltalálni s ezért a III. felvonásban üdvözölte legtöbb taps és kihívás a szép tragikát. — **Somogyiné** (Erzsébet) mintha szándékosan lett volna ellentéte a vendég művésznőnek mindenben. Nemcsak játéka volt kritikán aluli, hanem tetejébe a III. felvonásban komikusan izléstelen, rikító ruhában vonult ki, nem esékély derültséget kelte. Miért keres kudarcot ilyen parádés szerepekben ő, a ki igen jól játszik jóságos nénikét és szelid nagymamákat? Az ő ruhájának méltó párja volt **Bodnár** pettyes lovagruhája; ügyetlen játékban **Décsi** (Mortimer) versenyzett vele. — Igazi sikere Hegyesi Marin kívül Szarvasinak és Peterdinek volt. Kis szerepekben Peterdyné és Pataky igyekeztek jó alakításra.

A páholy. A budapesti Vigszínház kitűnő bohózata foglalkoztatta már napok óta a Szigligeti színház személyzetét Somogyi igazgató vezetésével. Az érdekes újdonság bemutatója ma este lesz, melyre külön is felhívjuk közönségünk figyelmét. A darab iránt oly nagy az érdeklődés közönségünk körében, hogy már napok előtt történtek előjegyzések a színházi pénztárnál. A darabban pompás, kacagató jelenetek vannak, melyek azonban nem frivolak s így a fiatal nemzedék is megnézheti.

Uj darabok. A színház vezetősége egész sereg új darab előadási jogát szerezte meg. E szindarabok között van a Zsába, Menyem, »A képviselő« Lépéseket tettek Bródy Sándor szenzációs darabjának a »Dadá«-nak a megszerzésére. Az előadni tervezett új darabok között van még »Lotty ezredesei« s még egy pár érdekes újdonság. Mindezen darabok még e szezon folyamán színre fognak kerülni.

Eleméry Klárikát szerződtették.

A multkori szép sikerű próbafellépésnek megvan a remélt eredménye: **Somogyi Károly Eleméry Klárikát** tegnap szerződtette társulatához három évre. Az új művésznő első fellépése legközelebb a **Sárga csikó** népszimű Erzsi szerepében lesz, mely elé már is nagy várakozással néz a közönség.

A jövő havi műsor. A színházi bizottság szombaton, február hó elsején délután 3 órakor tartja ülését, amelyen **Somogyi Károly** szinigazgató bemutatja a február hónapra kitűzött darabok jegyzékét.

Traviata. Verdi örökbecsű dalműve e hét végén kerül színre a czimszerepben Székely Irénnel, ki Violetta-t ezuttal éneklő először Nagyvár. Váradon.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 122.

Idénybérlet 118.

Ma, kedden, 1902. január 28-án

A páholy.

Bohózat.

S Z E M E L Y E K :

Lipóczi Józsiás	— — —	Krasznay Andor
Klára, felesége	— — —	Benkő Jolán
Lili, leányuk	— — —	Szohner Olga
Kéri Annuska	— — —	Kulinyi M.
Hidas Bálint	— — —	Pataky Béla
Éva, felesége	— — —	E. Kovács M.
Csiz Pepi	— — —	Erdélyi Miklós
Dinszky Caesár	— — —	Bérczi Gyula
Földes Dénes	— — —	Dési Alfréd
Paludán Mózes	— — —	Bognár János
Paludánné	— — —	Somogyiné

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr., Támlászek 1 frt. Erkelülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkelülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepp napokon este 6 órakor.

Holnap szerdán, január 29-én

A páholy.

Bohózat.

IPARÜGYEK.

Az ipartestület közgyűlése.

A nagyváradi ipartestületet minden túlzás nélkül az ország legelső ipartestületének lehet mondani, míg másutt alig vegetálnak ezen intézmények, Nagyváradon az ipari tevékenység hatalmas faktora lett.

A testület tegnap tartotta évi rendes közgyűlését a tüzoltó őrtanya nagytermében, amely zsufolásig megtelt iparosokkal.

A közgyűlést Bertsey György elnök vezette; a hatóság részéről Gerő Ármán iparhatósági biztos volt jelen.

Bertsey György elnök üdvözölte a megjelenteket s rövid beszéddel megnyitotta a közgyűlést.

Az évi jelentést Jankovich János főjegyző olvasta fel. Rámutat a jelentés a testület ke-

belében az év folyamán előfordult mozzanatokra; az iparos ügyek érdekében kifejtett tevékenységre. A jelentés világos képet nyújt arról a buzgalomról, amelylyel az ipartestület ügyeit intézik.

A jelentés tudomásul vétele után a zárszámadást terjesztették elő. A felügyelő-bizottság a zárszámadást teljesen rendben találta. A számadás főbb adataiból közöljük a következőket:

A bevétel volt 20905 kor. 82 fillér, a kiadás 18567 kor. 22 fillér s így a maradvány 2338 kor. 60 fillér. — Az elaggott iparosok menházában az aggod ellátására az elmúlt évben 2226 kor. 49 fillért, segélyekre 420 koronát, tűzifa ingyen kiosztására 1526 kor. 28 fillért, az ipartestületi hitelszövetkezet támogatására 2557 kor. 26 fillért adott ki a testület.

A bevételi rovat főbb adatai: tagsági díjakból befolyt 1994 kor., adományokból 2106 kor. 29 fillér, házbér címén a két házból 5931 kor. 20 fillér.

A mérleg szerint a testület vagyona: 184761 kor. 53 fillér, a teher ezzel szemben 41129 kor. 60 fillér s így a tiszta vagyon 43631 kor. 93 fillér.

A folyó 1902. évi költségelirányzatot tárgyalták és fogadták el ezután.

A tárgyalásra került ügyek közül a legfontosabb a tanoncok és segédek ügye volt. Az utóbbi időben igen gyakori az iparos tanoncok szökése. Ez ellen megfelelő megtorló intézkedéseket léptet az ipartestület életbe.

A segédeknek egyes mesterek tetemes összeget adnak előlegül. Ez mindkét félre káros, mert a segéd oda van az adósság által kötve a mesterhez, — viszont pedig a mesterrel szemben igen könnyen beszél az előleggel lekötött segéd. — Ennek az orvoslására tett az előjáróság előterjesztést, a melyet elfogadtak.

Az ülés végén Bertsey György elnök szép beszédet intézett a jelenlétűkhöz.

MULATSÁG

FARSANGI NAPTAR.

- Febr. 1. Tiszviselők bálja.
Febr. 2. A 48-as Népkör táncestélye.
Febr. 5. »Helyőrségi bál« a Keresk. Csarnokban.
Február 8. Katholikus kör bálja.
Febr. 9. Nyomdászok bálja a Zöldfában.

A **katholikus bálra** nagyban folynak az előkészületek. A rendező bizottság jelenleg a meghívók pontos expedálására fordítja figyelmét. Az utolsó meghívókat ma adják postára s éppen azért felkéri a rendező bizottság mindazokat, a kik meghívóra igényt tartanak, de azt még nem kaptak, sziveskedjenek e célból a rendező bizottság bármelyik tagjához fordulni.

A meghívók szövege a következő:

A nagyváradai Katholikus Kör 1902. február 8-án, a Kereskedelmi Csarnok összes termeiben saját könyvtára javára **báll** rendez, melyre kívül címzett urat és b. családját tisztelettel meghívja a vigalmi bizottság. Belépti-jegy ára személyenként 3 korona. — Karzat-jegy 3 korona. Felülízetéseket köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázzunk. Kezdeté 9 órakor.

Dr. Krüger Aladár, elnök. Medvigy István alelnök. Ormay Lajos alelnök. Illés István alelnök. Hantke Emil pénztárnok. Vermes Béla ellenőr. Cseresnyés Béla háznagy. Böszörményi Béla jegyző. Frankó József jegyző. Alliquander Kálmán, Alliquander Ödön, Andrányi Gusztáv, Beleznay Antal, Bodó László, Böszörményi Béla, ifj.

Böszörményi Géza, Cserei Dezső, Cserei Géza, Cseresnyés Jenő, Erdelt Béla, Fábry Albert, Fábry István, Fehér Ödön, Ficzek Emil, Fraller Jenő, Frank Géza, ifj. Frankó Endre, Fráter Pál, Garay Géza, Géczy Imre, Giraud Árpád, Gyenge Béla, ifj. Hadházy Kálmán, Heiser Gyula, dr. Imrik Gusztáv, Jaczkovics Gyula, Jancsovits Jenő, ifj. Jelinek Ferencz, Jelinek Géza, Julier Károly, Juricskay Barnabás, Juricskay Béla, Kalmár Illés, Kiss Kálmán, Kolk Géza, Kolthay Kornél, Kotzó Jenő, Krüger Jenő, Kugler Albert, Lakatos József, Láng Frigyes, Lukács Béla, Lukács Imre, Magyary László, Maróczy János, ifj. Márkus János, Mészáros Adár, Miskolczy Pál, dr. Miskovszky Jenő, Medvigy Gábor, Medvigy Mihály, Morvay Zsigmond, Moyzes Emil, K. Nagy Marczel, Paczek Géza, Patzkó Antal, Pavella Zsigmond, Perez Ferencz, Podhradszky Ferencz, Poyrnár Ernő, Ringelmann Lajos, Sebő Mihály, Suhajda György, Szemes Ferencz, Személy Kálmán, Széles Károly, Szkalák Zoltán, Szolcsányi Béla, Szüts Sándor, Sztachó Lajos, Tátray Kálmán, Tölgyessy Arthur, Varga Ákos, Vidosits Gyula, Voszka István, Völgyi Gábor, Vuicskics László, Zigre Miklós rendező bizottsági tagok.

A szétküldött meghívókból nyomdai tévedés folytán maradt ki Fráter Pál, Lakatos József és Sebő Mihály urak neve, a mely sajtó hibát a bizottság ez uton korrigál.

Az új Otthon.

A nagyváradai tiszviselők Otthonának alapítói komolyan hozzáfogtak a szép reményekkel bízott új egyesület létrehozásához és különösen az egyesületi helyiség berendezéséhez.

Bizottságot küldöttek Budapestre, azzal az utasítással, hogy a Budapesten összegyűjtött iparművészeti tárgyakat a hazai nagy butorgyárak raktárait, a Park-klub és más előkelő országos kaszinó berendezéseit megsemmisítik s a szerzett tapasztalatok után a kaszinó helyiségeit oly módon rendezhessék be, hogy azokban a kaszinó tagjai a legteljesebb kényelem mellett a komolysághoz mért distingvált izlést is feltalálhassák.

Ily előzmények után érthető és indokolt az az általános érdeklődés, amelylyel társalmunk a tiszviselők ezen újabb mozgalmát kíséri s érthető az az érdeklődés is, amely az új Otthon 1902. február 1-én rendezendő táncestélyét egy városunkban mint megyeszerte megelőzi.

Legutóbb megemlékeztünk arról is, hogy az új kaszinó a február 1-én tartandó táncestélye alkalmából hölgyvendégeinek egy-egy művészi kivitelű *aquarell festmény*vel fog kedveskedni, amelyeket a városunkban időző Aczél Henrik hírneves festőművész készít. Idevonnakozólag újabbán arról értesülünk, hogy ezen emléktárgyak a női tánczrendek képezik kiegészítő részeit és s hölgyvendégek neveinek kezdőbetűivel vagy névfelírásaikkal lesznek kiállítva, amelyeket szintén Aczél Henrik festőművész készít.

Kéri tehát ezúton a rendezőség városunk bájos hölgyeit, hogy megjelenési szándékukat alkalmas módon a rendezőség tagjainak árulják el, hogy így az emléktárgyakkal minél változatosabb és kedvesebb alakban való elkészítése módjukban legyen.

A 48-as népkör bálja.

A nagyváradai 48-as népkörnek február hó 2-án a Zöldfa disztermében tartandó zártkörű tánczvigalmára, mint lapunkat értesítik, igen nagy az érdeklődés. Eddig ezer meghívót küldöttek szét; ha valaki netalán meghívót nem kapott volna, de arra igényt tart, azok kéretnek, hogy legyenek szivesek a bálrendező bizottság bármely tagjához avagy a kör helyiségéhez (Kert-utca dr. Kutiák-ház) fordulni, hol részükre készséggel szolgálunk meghívókkal.

Mint a lapunknak is megküldött meghívóból látjuk, a »körmagyar« is be fogja mutatni a rendező-bizottság. 19 pár jelmezben fogja lejteni e szép régi nemzeti tánczot, melyet igen sokan fognak végig nézni.

Nagy érdekességet kölcsönöz e mulatságnak, hogy az estélyen dr. **Barabás Béla** városunk képviselője is jelen lesz. De máskülönben is megérdemli e sokat fáradozó buzgó rendezőség, hogy fáradozásait siker koronázza.

Az év ref. leánynevelő intézet próbabálja. A nagyváradai év. ref. leánynevelő intézet f. hó 29-én Sára Miklós táncztanító vezetése alatt az intézet helyiségében (batus) **próbabáll** rendez. Kezdeté pontban 6 órakor. Belépő jegyül a meghívók szolgálnak. A kedélyesnek ígérkező mulatságon a következő tánczokat fogják bemutatni: 1. Palotás. 2. Trotzköpfchen. 3. Boston Luis XV. 4. Boston Amerikain. 5. Mennette de la cour Luis XIV. tánczolja: Oláh Mariska és Csák Ilona. 6. Pas de patineurs. 7. Pas de quatre Excelsior. 8. Kreuz polka. 9. Polka la saison. 10. Magyar szülő a csárdás balletből 12 figurával. Előtánczosok: Csák Ilona, Oláh Mariska, Szenes Margit és Verebely Margit. Es ezeken kívül az összes divatozó tánczok.

Közönség köre.*

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazon ismerőseink és jóbarátaink, kik boldog emlékü angyali kis leányunk, Mariskánk elhunytá alkalmából, mérheilen fájalmunkat részvétükkel enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetünk nyilvánítását.

Sipos István és neje
Jakab Mariska.

36.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Irta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

75

Maszkó arcza az öröm kifejezését tükrözta vissza.

— Jere be, kérlek, — mondta — feleségem még ébren van!

Polanieczki a szobába lépett. Maszkóné a kereveten ült s egy könyv lapjait vágta föl. Arcza nyugodt volt, csak égett az elszennvedett csókoktól. Polanieczki izgatottan közeledett hozzá s oly hevesen szoritotta meg kezét, hogy az asszony ajkába harapott, hogy el ne sikoltja magát.

— Ehhez a győzelemhez csak merészség kell! — gondolta Polanieczki.

De Maszkó megszólalt.

— Tehát mind a ketten kikaptunk, barátom. Feleségem összeszidott, hogy ily szivességet kértem tőled, a nélkül, hogy biztosítékot nyújtottam volna s rendelkezésemre bocsátotta évi járadékát.

— Ó, — védekezett Polanieczki, — nem arról van szó, asszonyom! Bevallom, csak restségből tagadtam meg férje kérését. Ez a hőség olyan lustává teszi az embert! Visszarettentem attól, hogy pénzért Varsóba menjek. Mert végre az afféle pénzzavarok tüzetembernél mindennaposak. Sokszor kölcsönre szorulunk, mert idejében nem vettük föl egyik vagy másik járandóságunkat.

— Épp így jártam, — bizonyítgatta Maszkó boldogan, hogy barátja így kiségi a csávából.

— En az ilyenhez mit sem értek, — mondta Maszkóné, — de mindamellett köszönöm szivességét.

Polanieczki kezét csókolta, de az udvariaság leple alatt is oly sokatmondó volt ez a csók, oly sokat mondó a lángoló tekintet, hogy többet árult el a szerelmi vallomásnál. Maszkóné megértette. Régen tudta már, hogy vonzalmat gyakorol Polanieczkire, tudta, hogy elérkezett az óra s ösztöne megsugta neki, hogy Stas az

erőszakosságig merész. De ez a gondolat nem keltett fölháborodást. Hiuságának hízogott s jóleső izgalmat keltett benne.

S mialatt Maszkó távozott, hogy kiállítsa a nyugtát, így szólt Polanieczkihez:

— Anyám mindig mondta, hogy ön olyan barát, a kire számítani lehet!

Polanieczki melléje lépett.

— Oly boldog lennék, ha hasonló véleményvel volna rólam, — szólt. — Cserébe egy kis barátságot kérnék. Megigéri?

— Igen.

— Köszönöm.

Ujra megragadta kezét s forró csókkal halmozta el. Tekintete fátyolozottá vált, de a mellékszobában léptek hangzottak. Maszkóné kivonta kezét kezéből:

— Jön a férjem! — sugta.

Maszkó tényleg megjelent az ajtóban s Polanieczkit szobájába hívta.

— Készítsd el a teát, — mondta feleségének. — azonnal jövünk.

Hamarosan elkészültek. Polanieczki kitöltötte és aláírta a cheque-t.

— Nehezebben is keresztül gázoltam már, — beszélte Maszkó, — de fontos, hogy a per eldőltségéig föntartsam hitelemet.

Polanieczki szórakozottan hallgatta. Majd megragadta egy gondolat. Ha Maszkó tönkretűn, még könnyebb lesz a győzelem.

S kiméletlenül kérdezte:

— De mi lesz, ha elveszted a pert?

— Arra gondolni sem akarok! — felelt Maszkó.

— Mégis szembe kell nézned ezzel a lehetőséggel is, — folytatta, kegyetlenségét élvezve Polanieczki. — Mit tennél akkor?

Maszkó sötét tekintetét a padlóra meresztette.

— Akkor nem marad egyéb hátra, mint szökni Varsóból!

— Külömben, — mondta, rövid szünet után, — majd megmutatja a jövő!

— Igen a jövő! — ismételte Stas.

Aztán újra fölkeresték Maszkónét.

— Tehát készen vannak? — kérdezte az.

— Férje és én végeztünk, de mi ketten, még nem, asszonyom! — felelt Polanieczki.

Maszkóné megijedt e merészségen.

— Hogy-hogy — kérdezte Maszkó.

— Mert nem bocsájthatom meg ő nagyságának azt a föltevését, hogy egy baráti szolgálatért biztosítékot várok!

Maszkóné egy tekintetát lövelt felé, a melyben a csodálat szikrája égett. Ez a lélekjelenlét, az udvarias szavakba burkolt vallomás merészsége bámulattal töltöttek el.

— Bocsásson meg! kérte.

— Az nem megy olyan könnyen!

Polanieczki, teás csészével ujjai közt, leült melléje. A közelség villamos áramként hatotta át s újra eszébe jutott a suttogott szó: — Jön a férjem! — Így csak az a nő szólhat, a ki megérett a bűnre. Vágya eszeveszett örömmé változott. Már-már elhagyta volna az önmagam de erőt vett magán. Hiszen közeleg az óra, a mely meghozza égő vágyainak teljesülését.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK

Barabás Béla itthon.

Budapest, jan. 27. (Saj. tud. táv.)
Dr. Barabás Béla országgyűlési képviselő február hó 1-én a délutáni gyorsvonattal újból körünkbe érkezik, hogy a tisztviselők »Otthoná«-nak fényes és elegáns bálján részt vegyen.

Vagdalkozó katona-orvos.

Budapest, jan. 27. (Saját tud. táv.)
A csurgói villamos kiterőnél ma délben Berenczy Dezső közöshadseregbeli segédorvos és Herczegh Mihály postás és neje között heves szóváltás történt, mely a katona-orvos brutális eljárásá folytán tragi-

kussá vált. Berenczy Dezső ugyanis meglepedkezve férfiú voltáról, dühtől elvakítva kardot rántott s ütlegelni kezdte a szerencsétlen asszonyt, ki a súlyos csapások alatt öt sebből vérezve összerogyott. Eszméletlen állapotban szállították el a mentők. Allapota nagyon veszedelmes, mivel a kard-csapások nemesebb részeket is értek. A vagdalkozó katona orvos ellen megindították a vizsgálatot.

Ferencz Ferdinánd orosz-országi útja.

London, jan. 27. A bécsi Fremdenblatt-nak arra a jelentésére, hogy Ferencz Ferdinánd főherceg pétervári útjának csak személyi oltai vannak, a Times ezt jegyzi meg: Olyan országokban, mint Ausztria-Magyarország, magasabb személyek utazásainak egészen más jelentőségük van, mint alkotmányos országokban, például Angliában. A Times csatlakozik ahhoz a nézethez, hogy ez a látogatás világos bizonyítéka annak, hogy a két dinasztia között egyre bensőbb lesz a viszony. (M. T. I.)

Szerelmi dráma.

Budapest, jan. 27. (Saj. tud. távir.)
Ma este Újpesten újból véres szerelmi dráma játszódott le. Pilhoffer Lipót lakosságát a vele vadházasságban élő 18 éves Molnár Irmára ötször rálőtt, mert gyermekével együtt el akarta hagyni. A súlyosan sérült leányt a kórházba szállították. Pilhoffert pedig a rendőrség tartóztatta.

Fölkelők veresége.

New-York, jan. 26. Colomból jelenti egy távirat, hogy Alban helyébe Amaját nevezik ki katonai kormányzóvá. Bogotából jelenti a New-York Heraldnak, hogy a napokban Scavavivánál, Bogotától husz mérföldnyire nagy ütközet volt, a melyben a fölkelők vereséget szenvedtek és 360 halottat hagytak a csatatéren. A kormány csapatai 90 embert vesztek. Anticiából és más kerületekből csapatokat küldtek ki. Az idegenek — mondja a nevezett lap — teljesen biztonságban vannak, de a kereskedelem pang. (M. T. I.)

A »Times« Vilmos német császár népszerűségéről.

London, január 27. A »Times« rámutat a német császárnak Angliában élvezett nagy népszerűségére, amely a császárnak a nemzeti gyász napjaiban tanúsított magavesele következtében oly nagy lett, mint idegen embernél még sohasem. A walesi herceg Berlinbe utazásának Angliában nem tulajdonítanak politikai jelentőséget, de azért örülnek neki, mint kölcsönös családi udvariasságnak. A császár a hercegre mondott pohárköszöntőjében, úgy látszik, megragadta az alkalmat arra, hogy elkülönbítse magát azoktól, akik ragalmazó támadásokat intéztek a brit hadsereg ellen, amelyek Németország felelős köreiben kellenél nagyobb támogatásban részesültek. (M. T. I.)

Az angol trónörökös Berlinben.

Berlin, január 27. Az első gárda dragonos-ezred tisztikarának tegnapi reggelijén Vilmos császár felköszöntötte a walesi herceget és az angol és német hadsereg bajtársi viszonyára üritette poharát. A walesi herceg válaszában megköszönte a szívélyes fogadtatást és a császárt éllette.

Estély Kállaynál.

Bécs, jan. 27. (Saj. tud. távirata.)
Kállay Benjámint közös pénzügyminiszter és neje az este fényes bált adott, a melyen nagyszámu és előkelő közönség volt jelen, nagyobbára az udvari és diplomáciai körökből.

A búr háború.

London, jan. 27. Kitchenernek egy tegnap kelt johannesburgi távirata megerősíti Ben Viljoer búr tábornok elfogatásának híreit és hozzáteszi, hogy ez az esemény kétségtelenül nagy hatást fog tenni a vasutól északra harcoló búrokra. A távirat azt jelenti továbbá, hogy Botha Hans parancsnok is azok között, a búrok között van, a kiket a skótok Dél-Middelburgban elfogtak. (M. T. I.)

A búrok diadala.

Budapest, január 27. (Saj. tud. táv.)
A dicsőség csillaga ragyog a búrokra újból s diadalmában uszik Pretória. Nagy fényes búrgyőzelem híreit jelentik Brüsszelből és egy kudarczczal gazdagabbak az angolok. — Tegnap ugyanis 18 ellenséges kocsi, 17 ágyu, több vasuti vonat és 700,000 font sterling készpénz a búrok kezébe került.

Magyar-Osztrák követség a marokkói szultánnál.

Tanger, január 27. A »Panther« osztrák-magyar cirkálóhajó ideérkezett és holnap tovább megy Rabatba. A cirkálón magyar-osztrák követség van, amely a szultánhoz megy. Hatvan év óta ez az első követség, amelyet Ausztria-Magyarország a marokkói szultánhoz küld. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

A »Polgári Takarékpénztár« közgyűlése.

A nagyváradi »Polgári Takarékpénztár« vasárnap tartotta 8-ik évi rendes közgyűlését.

Sarkadi Tihamér elnökolt; jelen voltak a részvényesek közül Laendler Ferencz, Darvassy Lajos, Heringh Sándor, Rothmann Jakab, Stern Mózes, Blum Géza, Sas Ede, ifj. Kohn Samuel, Deutsch Simon, Rácz Mihály, dr. Fássy Lajos, Szalai József, Róuh Heurik, Weiszlovits Gyula, Mandl Adolf, Munk Gábor, Berger Adolf, Hann Lajos, dr. Kiss Döme, Friss Manó, Grósz Albert, Boros Jenő, Keller József, Schönberger A. Armin, Munk Mór, Hirschmann Ede, Czillér Imre, Paczauer József, Weimann Jenő, Berger Gyula, Neumann Zsigmond, dr. Adorján Emil, Weisz József, Kain Jakab, dr. Fodor Gyula, Neumann Gábor, Fehérváry Dezső, Mezey Odön, dr. Berger Ignác, Mittheiler Ede, Schwarcz Mór, Kleiu Jakab, Weisz Márton, Weiman Béla, dr. Munk Béla, Weisz Károly, Lőrincz Dávid, Brüder Jenő, Polgár Gyula, Perlesz József, Munk Jakab, Nagy György, Schönberg Armin, Sziládky Ernő, Bleyer Kálmán 762 szavazat képviselőben.

Elnök a közgyűlés megnyitása után konstátálta, hogy a közgyűlés előtt 136 részvényes 1183 részvényt helyezett letétbe; továbbá annyi részvényes jelent meg, hogy a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv hitelesítésére Paczauer József, Czillér Imre és Neumann Gábor, a szavazatszedő bizottságba pedig dr. Kiss Döme elnök, dr. Fássy Lajos és Perlesz József tagokat jelölte ki.

Az elnöki enunciació után felolvasták az igazgatóság jelentését az elmúlt üzletéről, mely daczára a rossz pénzügyi viszonyoknak,

igen eredményesnek mondható. Az elért tiszta nyereség 47512 kor. 66 fillér, melyből részvényenként 12 korona osztalék jut.

Tudomására hozta az igazgatóság jelentése a részvényeseknek, hogy **Moskovits Mór** az igazgatósági tagságról és dr. **Grósz Menyhért** felügyelő bizottság elnökségéről leköszöntek. A jelentést a közgyűlés tudomásul vette, a zárszámadásokkal együtt s a felmentvényt megadta.

Választmányi tagokul egyhangulag dr. **Brán Felicián**, **Sziládky Ernő**, **Keller József**, **Spitzer Lajos**, **Stern Mózes**, **Székely Sándor**, **Deutsch Simon**, **Brüder Jenő**, **Polgár Gyula**; továbbá pótválasztmányi tagokul: **Weimann Béla**, **Friss Zsigmond** és **Rácz Mihály** lettek megválasztva.

Végül **Mezey Mihály** indítványára az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak köszönetet szavaztak.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúl eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, január 27.

Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Allamvasut	624 50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	488.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, január 27.

Bura októberre	7.84
Bura áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rosz okt.	6.89
Zab ápr.	6.98
Káposzta, repce, szar.	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. január 27-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.65
Magyar koronajárdék	98.40
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4%	122.60
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	95.80
Italmérei jog megváltási kötvény	101.60
Horvát-szlavónföldterhermentelési kötvény	95.—
Magyar nyeresémeny-sorsjegyek-kölcsön	181.50
Tiszszabályozás szezoni sorsjegyek-kölcsön	152.50
Osztrák járadékpapírban	100.25
Osztrák járadék ezüstben	100.25
Osztrák járadék aranyban	120.25
Osztrák korona járadék	97.30
Osztrák államsorsjegyek	146.—
Osztrák magyar bank részvény	16.10
Magyar hitelbankrészvény	670.50
Osztrák hitelintézet részvény	652.50
Párisi vista	95.22
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.02
Németbirealmi márka	117.15
London vista	239.25
20 márkás arany	28.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Nagyvárad város jogügyi s gazdasági ügyosztályától.

718—1902. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad-Ujváros városrészben Örcs utca 3—424/a szám alatt építendő elemi fiu- és leányiskola felépítésének vállalatba adása czéljából 1902. évi február hó 10-ik napján d. e. 10 órakor a városház tanácstermében árlejtés fog tartatni.

Az iskola építési költségei 146724 koronára 79 fillérben vannak előirányozva s az összes munkálatok egy fővállalatnak adatnak ki. A bántépénz 8000 korona. A bántépénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban tehető le, vagy a zárt és szabályszerűen lepecsételt ajánlatához csatolandó, vagy a városi pénztárba teendő le s a letétjegy az ajánlatához melléklendő.

Ajánlatot írásban, zárt ajánlat utján, a költségvetésben kitett egységárból leszámitandó egységes % leengedéssel lehet tenni.

Ajánlatot a fent kitett határidőig alulírott kezeihez lehet benyújtani, amikor is a beadott ajánlatok felbontatni s elbíráltatni fognak.

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy az árlejtési feltételeket ösmeri s azokat magára nézve kötelezőknek mindenekben elfogadja,

— köteles ezenkívül az építési terveket, a költségvetést, az árlejtési feltételeket, a városi külön egységár- és feltétfüzetet, mely okmányok a városi mérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők — aláírásával ellátni.

Árlejtőket benyújtott ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad város közönségét csakis a törvényhatósági bizottságnak az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi. Nagyvárad, 1902. január hó 27-én

Komlóssy József,

38

jog- és gazdaságügyi tanácsnok, mint az árverési küldöttség elnöke.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

**Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt**

beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa czég,

226-0-169

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Női ruha szövetekből
dus választék.

Szenzációs ujtás!

Vászon és fehérneműekből nagy raktár.

Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művésziessen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik. Csupán diszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bontt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékűt egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazar (színház) épület.

Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.